

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Любен Владимиров Витанов
върху дисертационен труд за присъждане на научната и образователна
степен „доктор“ на тема:

„Методи за стимулиране креативността на учениците от трети и четвърти клас по технологии и предприемачество“ дисертация за присъждане на образователната и научна степен „доктор“

Област на висше образование: Педагогически науки

Професионално направление: Начална училищна педагогика

Научна специалност: 1.3. Дидактика на техниката и технологиите (Дидактика на техника и технологиите в началното училище)

Научен ръководител: доц. д-р Любен Витанов

Автор: Елка Борисова Вълчева – докторант в редовна форма на обучение СУ „Св. Климент Охридски“ – ФНОИ

Катедра: „Начално училищна педагогика“

Образователна и професионална кариера и биографични данни

Елка Борисова Вълчева е родена на 05/06/1968 г. в гр. София. Висшето си образование завършва в СУ „Св. Кл. Охридски“, ФНПП. Има бакалавърска степен по специалност „Предучилищна и начална училищна педагогика“ и магистърска по „Свободно избираеми, извънкласни и извънучилищни дейности по интереси“.

Работи като старши учител – начален етап в 83 ОУ „Елин Пелин“, гр. София.

В периода от 2015 – 2018 е редовен докторант в СУ „Св. Кл. Охридски“, ФНОИ, катедра „Начална училищна педагогика“. Като такава взема участие в учебната и научната работа на катедрата. Участва в научно-изследователски проекти, семинари, конференции, включително международни и др. Автор е на научни публикации по методика на обучението по техника и технологии.

Ход на процедурата

Елка Вълчева е зачислена като докторант в редовна форма на обучение срок от 15.02.2016 г. до 10.02.2018, заповед № РД 70-13-78 от 09.02.2016 г.

В периода на обучение и научно-изследователска работа тя изпълнява своите индивидуалните годишни планове. Елка Вълчева е отчислена с право на защита със завършен проект за дисертация. Той е представен за вътрешна защита и обсъден в Катедра „Начална училищна педагогика“ в началото на 2020 г.

В резултат на апробацията е взето решение за откриване на процедура за официална защита. Процедурата е осъществена по правилата, а представеният комплект от документи е съобразен с Правилника за развитие на академичния състав на СУ „Св. Кл. Охридски“. Процедурата за защита е открита с решение на ФС на ФНОИ през 2020 г.

Представяне и критична преценка на постиженията в дисертацията

Трудът е посветен на важен проблем в методиката на обучение по технологии и предприемачество. Той обхваща интегрални проблеми от методиката на обучението в началното училище. Образованието, подготовката и професионалният опит на докторанта са фактор при избора на темата, цялостния подход, както и методиката на изследване.

Той е разположен на 255 страници. Проучени са 171 публикации, от които 65 на латиница.

Основният фокус на проучване и анализ е насочен към проучване и разкриване на възможностите на креативни методи, техники и технологии, както за повишаване на креативното мислене и творчески способности на учениците от трети и четвърти клас, така и за подобряване резултатите от обучението по технологии и предприемачество.

Хипотезата, задачите и методиката на изследване са много добре формулирани и структурирани.

В първа глава се прави анализ на различни определения и научни разбирания за креативността. Посочени са различните видове творчество. Структурирани са различни методи и техники за обучение в креативност. Описани са достатъчно и полезни определения. Прави впечатление стремеж да се описват и анализират теории за творчеството, които нямат достатъчна връзка със същността на изследването на докторантката. Така те стоят някак си „пришיתי“ и писани като за друго изследване. Очаквах повече и по-полезни анализи на български автори в областта на обучението в творчество в началното училище.

Много добре е направен анализа на мястото на обучението в креативност в началните класове, както и мястото му в обучението по технологии и предприемачество.

Много високо оценявам извършената от докторантката експерименталната работа. Имам сериозни бележки към предложения модел за развитие на креативността. Описаните в него технологиите, методите и техниките не могат да се организират в самостоятелни компоненти, защото технологиите като по-широко понятие обхващат всички методи и техники в обучението по технологии и предприемачество.

Много добре са структурирани, описани и проведени дидактическите варианти – уроци, задачи, дейности, техники и др. за развитие на креативността в експерименталните паралелки. Те са подредени в логична система за преподаване и учене в задължителните, избираемите и факултативни учебни часове.

Ефективността на предложената методика е много добре структурирана в анализ на резултати от дидактически експеримент. Те са описани подробно и показват ефективността на работата в различните учебни часове. Много добре са подбрани и приложени разнообразни показатели и критерии за оценка, което прави анализа достоверен и научно обоснован. Данните са потвърдени и статистически.

Добре подбрани и структурирани са и изводите.

Приноси от изследването в дисертационния труд

Приносите са с теоретико-емпиричен характер с приложна и практическа значимост.

1. Направен е литературен анализ на креативността на учениците.
2. Подбрани, адаптирани и апробирани са разнообразни методи, задачи, техники и други за развитие креативността на учениците от трети и четвърти клас в обучението по технологии и предприемачество.
3. Организирана и проведена е успешна експериментална работа.
4. Съставени са критерии и показатели за диагностика на постиженията на учениците от обучението в креативност по технологии и предприемачество, както и процедури, които могат да се използват за диагностика.

Автореферат и публикации по дисертационния труд

Авторефератът съответства на изложението в дисертационния труд и представя адекватно, цялостно, подробно и по коректен начин съдържанието и основните постижения в него. Направените публикации по темата на дисертационния труд са достатъчно представителни и отразяват отделни етапи от изследователската работа.

Препоръки

Теоретичната част би могла да бъде по-тясно свързана с проблемите на креативността в началните класове. Можеха да бъдат анализирани идеите и разработките на повече български автори.

В предложените методи, техники, задачи и др. можеха да бъдат включени повече задачи за развитие на техническото творчество, защото така работата клони към развитие на креативността само в художественото конструиране.

Заклучение

В резултат на анализа на постиженията, доказаните резултати и очертаните приноси предлагам на членовете на уважаемото научно жури да присъдят научната и образователна степен „Доктор“ на редовния докторант Елка Борисова Вълчева в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1. 3 Педагогика на обучението по... (Дидактика на техниката и технологиите в началното училище).

2.03.2020 г.

доц. д-р Любен Витанов